

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 13 februari 2026

Mål nr
T 5816-24

PARTER

Klagande

P.N.

Ombud: Advokat D.A. och juristen P.G.

Motpart

H.M.

Ombud: Advokat F.E.

SAKEN

Klander av beslut om arvsifte

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten för Övre Norrlands dom 2024-06-24 i mål T 1299-22

DOMSLUT

Högsta domstolen fastställer hovrättens domslut.

P.N. ska ersätta H.M. för rättegångskostnad i Högsta domstolen med 26 000 kr, avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

P.N. har yrkat att Högsta domstolen, med ändring av hovrättens dom, ska fastställa tingsrättens domslut. Han har vidare yrkat att Högsta domstolen ska befria honom från att betala H.M.s rättegångskostnad i hovrätten och i stället förplikta H.M. att ersätta honom för hans rättegångskostnad där.

H.M. har motsatt sig att hovrättens dom ändras.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

DOMSKÄL**Bakgrund**

1. A.A. och B.A. var makar och hade tillsammans fem barn, däribland H.M. och P.N. som är parter i målet. B.A. avled 2009 och bouppteckning efter honom upprättades samma år. A.A. var ensam dödsbodelägare och barnen var efterarvingar. Vid bouppteckningsförrättningen närvarade bland andra A.A., som var bouppgivare, och H.M.
2. H.M. hade 2004 lånat ut 100 000 kr till A.A., vilket hon uppgav vid bouppteckningsförrättningen. Skulden antecknades i bouppteckningen.

3. A.A. avled 2017. H.M. har gjort gällande sin fordran från 2004 mot A.A.s dödsbo. Sedan en boutredningsman utsetts i dödsboet efter A.A. förrättades arvskifte 2019. Boutredningsmannen gjorde bedömningen att H.M.s fordran var preskriberad.

4. H.M. väckte talan om klander av arvskiftet och yrkade bland annat att han skulle få betalt för sin fordran. Han gjorde gällande att preskriptionsavbrott hade skett genom att A.A. tagit upp fordringen, och därmed erkänt sin skuld, i bouppteckningen efter B.A.

5. Tingsrätten gjorde, i likhet med boutredningsmannen, bedömningen att fordringen var preskriberad och ogillade H.M.s yrkande. Hovrätten, som har funnit att preskriptionsavbrott har skett, har ändrat tingsrättens dom och bifallit H.M.s yrkande.

Frågan i målet

6. Frågan i målet är om upptagandet av en skuld i en bouppteckning innebär att gäldenären gentemot borgenären erkänt fordringen och preskriptionsavbrott därmed har skett.

Allmänt om preskriptionsavbrott genom erkännande

7. En fordran preskriberas som huvudregel tio år efter tillkomsten, om inte preskriptionen avbryts dessförinnan (se 2 § första stycket preskriptionslagen, 1981:130). Preskription avbryts bland annat genom att gäldenären utfäster betalning, erlägger ränta eller amortering eller erkänner fordringen på annat sätt gentemot borgenären (se 5 § 1). Efter ett sådant preskriptionsavbrott löper en ny preskriptionstid från dagen för avbrottet (se 6 §).

8. Gälldenären erkänner en fordran genom att bekräfta dess existens. Ett erkännande kan vara både muntligt och skriftligt. En fordran kan även erkännas genom konkludent handlande.

9. För att gälldenären ska anses ha erkänt fordringen gentemot borgenären krävs att erkännandet är riktat mot borgenären. Det är därmed inte fråga om ett preskriptionsavbrott när gälldenären tar upp en fordran i en handling som inte är avsedd för borgenären (jfr Torkel Gregow, Preskription och preklusion av fordringar, 2020, s. 83).

10. Vad som utgör ett preskriptionsavbrytande erkännande från gälldenärens sida enligt 5 § 1 avgörs enligt allmänna principer för tolkning av rättshandlingar. Det innebär bland annat att borgenärens befogade tillit får betydelse. (Se ”Den ej återuppväckta fordran” NJA 2018 s. 805 p. 7.)

Preskriptionsavbrott genom upptagande av en skuld i en bouppteckning

11. En bouppteckning syftar bland annat till att fungera som legitimationshandling för dödsboet, klargöra förutsättningarna för arvskiftet och utgöra grund för en framtida beräkning av ett eventuellt efterarvs storlek. Bouppteckningen är därmed avsedd för dödsbodelägarna och efterarvingarna (jfr 20 kap. 2 § ärvdabalken om vilka som ska kallas till bouppteckningsförrättningen).

12. En bouppteckning kan ge borgenärerna en inblick i den avlidnes och den efterlevande makens ekonomiska förhållanden (jfr 20 kap. 4 §). Den kan dock inte sägas vara avsedd för borgenärerna i allmänhet. Att en skuld tas upp i en bouppteckning innebär därför inte i sig att preskriptionsavbrott har skett (jfr p. 9).

13. Det finns emellertid anledning att se annorlunda på saken om borgenären tillhör den krets för vilken bouppteckningen är avsedd, dvs. är dödsbodelägare eller efterarvinge. Om en skuld reservationslöst tas upp i en bouppteckning bör en sådan borgenär anses ha befogad anledning att utgå från att gäldenären anser sig betalningsskyldig för skulden och låtit det komma till borgenärens kännedom. Gäldenären får därför i en sådan situation anses ha erkänt fodringen gentemot borgenären, med följd att preskriptionsavbrott har skett. Eftersom en bouppteckning är avsedd för samtliga dödsbodelägare och efterarvingar saknar det därvid betydelse om en borgenär som tillhör den kretsen har varit närvarande vid bouppteckningsförrättningen eller inte.

Bedömningen i detta fall

14. A.A. uppgav vid bouppteckningsförrättningen att hon hade en skuld till H.M. Skulden antecknades i bouppteckningen. Därigenom erkände A.A. sin skuld gentemot H.M. i hans egenskap av borgenär och efterarvinge. Preskriptionsavbrott har därmed skett.

15. Hovrättens domslut ska därför fastställas. Vid denna utgång ska P.N. ersätta H.M. för hans rättegångskostnad. Det begärda beloppet är skäligt.

I avgörandet har deltagit justitieråden Stefan Johansson, Stefan Reimer, Johan Danelius, Margareta Brattström samt Katrin Hollunger Wågner (referent).

Föredragande har varit justitiesekreteraren Victoria Nilsson.